

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 13.

Lýsingarprísir fyrri pættir: 30 øyr. á forsiðuni, 20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst avsluttur í prísinum.

Leygardagin 28. mars 1936.

Kostar kr. 1.50 fjóðringsárið + Porti. Klæðið verður bílagt á posthúsinum, brævsavarnstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

10. árg.

Hví stemmaði vinnuflokkurin ikki?

Tí hann vildi verja tær stóru inntøkurnar, oljumagnatarnar, og veita reiðarunum dupult so nógv ræði sum fiskimonnunum.

Hví stemmaði vinnuflokkurin ikki?

So spyrja menn, ið hava fylgt við tí stóra málinum um »financiering og stabilisering av okkara fíggarviðurskiftum».

»Dagblaðið» av 24. f. h. er komið upp í rasshaft av hesum spurningi og ger eina roynd at káva út yvir. Men úrslitið er syndarligt. Her sum í so mongum føri hjá honum, ið ikki kann sær at tuga um síni ólíkindi: hitt ranga, skomin og skaðin koma at standa berari, sjónskari og greiðari, jú meiri hin saki vevur seg inn í rættvisgeranina av síni misgerð.

Og tað er ikki undarligt, at »Dagblaðið» er komið uppi

rasshaft av teirri uppgávu at svara og svara rættvisgerandi fyrri teir neyðar vinnuflokkstingmenninar. Tí uppgávan er vónleys.

I sínari neyð hevur blaðið vent sær til sjálvan »brotsmannin», vinnufloksformannin, Chr. Holm Jacobsen, ið gevur 3 punktir sum grund fyrri, at hann ikki stemmaði fyrri socialistuppskotinum.

Tað fyrsta punktið »lyder som følger:

1) »Tað bar í sær persónligan skat til teir somu menn, sum áður skulu gjalda loggingsskattin og sum gjalda 50 oyru uppá hvønn pakka klippfisk.

Til síðst sigur hann í punkt 3) »Eg kom við uppskoti um, at málið skuldi í eina 7-mannnevnd, har 2 limir vóru frá reiðarafelagnum, 1 frá Føroya Fiskimannafelag og 4 frá logginginum, men socialistarnir og sjálfstýrismenn vildu hava 5 loggingsmenn og ein frá hvørjum

um av hinum feløgnum.

Tí stemmaði eg ikki fyrri hesum uppskoti.»

Altså, tá ið reiðararnir ikki finga dupult so nógv at siga sum Føroya fiskimenn, vildi vinnufloksoddamaðurin einki víta av nokrum »financierings- og stabiliserings»uppskoti.

Kann nakar flokkur siga seg týðiligari sum stórmannaverjara enn »Dagblaðið» letur sín floksformann gera í hesum 3. forsvarspunktum?

Uppskot á tingi fiskivinnuni viðvíkjandi.

(Framhald.)

Sleipistøð í Føroyingahavnini.

Tinget indgaar til Regeringen med Andragende om at anlegge en Bedding i Færingehavnen i Grønland, overensstemmende med det af Vandbygningsvæsenets Ingeniør udarbejdede Forslag til en Bedding i Nærheden af Smedien, med de Reduktioner, som omhandles i Erklæring af 11. Decbr. f. A. fra Grønlands Styrelses tekniske Konsulent, Kontrolløren ved Færingehavnen og Styrelses Skibsinsektor.

Kostnadsaerellatin hjá Vandbygningsvæsenets Ingeniør ligger um 3—400.000 kr.

Finansiering av fiskasølu 1936.

1) Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at denne med Forhandlinger med Spanien søger opnaet størst mulig Kvota med Hensyn til Indførsel af Klippfisk og Saltfisk fra Færoerne til Spanien, og at Regeringen ved Forhandling med Spanien søger opnaet en Ordning af Betalingsforholdene, saaledes at Betalingen enten kan ske som tidligere ved Ordning af Remburser i London, eller hvis dette ikke er gørligt, da ved en clearing-Ordning som ovenfor angivet.

2) I Tilfælde af, at der ikke kan opnaes en Ordning af Betalingsforholdene som tidligere, andrager man Regeringen om at garantere Exportørerne Betaling inden 2 Maaneder fra de paagældende Partiers Afsendelse fra Færoerne, eller hvis dette ikke er muligt, da at foranstaltet ved Statsgaranti, at der stilles til Raadighed Pengemidler til Betaling af de paagældende Tilgodehavender.

3) Tinget anbefaler, at der sendes 1 eller 2 Udsendinge til at bistaa Gesandten i Madrid

Endurnyggejan av fiskiflotanum.

Vinnunevndin verður umbiðin at umhugsa málið og seta fram uppskot til hina vanliga tingsetuna.

Radiopeiling í Grønlandi.

Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der fra de grønlandske Radiostationer som ligger nærmest ved Fiskefelterne, under Fiskerisæsonen et vist antal Gange daglig meddeles Pejlesignaler til Brug for de færøske Kuttere.

Fiskivinna undir Grønlandi.

Betænkning
I Samlingen 1935 vedtog Lagtinget følgende Forslag:
»I det Lagtinget henholder sig til de i 1933 og 1934 fremsatte Ansøgninger, skal man paany paa det indstændigste anmode Regeringen om at udvirke, at de fra færøsk Side fremsatte Ønsker om Tilladelse til at benytte fornødne Støttepunkter i Land bliver efterkommet.»
Desuden blev del overladt til Vinnunevndin til nærværende Lagtingssamling at fremskaffe yderligere Oplysning til Støtte for de færøske Ønsker.

At Sagen, der er henvist til Behandling i nærværende Udvalg, fremgaar det, i hvor høj Grad Fiskeriet ved Vestgrønland bliver en stadig større og mere afgørende Faktor i al færøsk Fiskeridrift, grundet paa, at de tidligere søgte Fiskepladser ved Island mere og mere slaar fejl. Det maa derfor være indlysende, at de Ønsker, der i stigende Grad fremkommer fra færøsk Side om mere udvidede Fiskerirettigheder ved Grønland, maa have Krav paa at blive efterkommet af Regeringen og Lovgivningsmagten.

Udvalget kan kun anbefale

Tinget at fastholde sin Ansøgning af 1935, men skal man dog subsidiært foreslaa, at der søges Lovhjemmel for Færingier til at drive Haand- og Langlinefiskeri helt ind mod Hovedlandet paa saadanne Strækninger, der ikke ligger i umiddelbar Nærhed af Kolonierne og Bopladserne, saaledes at Kyststrækningen fra Spanioløen og Ravens Stør inddeles i Afsnit, idet der skelnes mellem Bygdeafsnit og Udkystafsnit. Paa Udkystafsnittet skulde der saa være fri og ubindret Adgang for de færøske Fiskere til at drive Haand- og Langlinefiskeri, medens Bygdeafsnittet skal være forbeholdt de grønlandske Fiskere, og at Færingierne paa disse Afsnit holder sig til den hidtil fastsatte Grænse. Idet der regnes fra Nord til Syd, skal Udvalget foreslaa den nævnte Kyststrækning inddelt i følgende Afsnit, der ogsaa fremgaar af de paa vedlagte Kort med rødt skraverede Felter.

1) Udkystafsnit: Fra Spanioløen trækkes Grænsen til Nordsiden af Umanak og strækker sig herfra ned langs Kysten til Kangarsuk, saaledes at Færingierne har Adgang til Farvandet indenfor Umanak.

2) Bygdeafsnit: Fra Kangarsuk langs Yderøerne, forbi udstedet Napassok til Sydspidsen af Terrangnak (udenfor Ekaluk). Fra denne Ø's Sydspids i en Linie til Fastlandsskysten ved Tovkussak;

3) Udkystafsnit: herfra til Atangmifjorden;

4) Bygdeafsnit: tværs over Angmasivikfjorden, fra denne Pynts nordlige til dens sydlige Yderpynt;

5) Udkystafsnit: Fra Fiskefjordens sydligste Pynt langs Kysten til Karangssuk sønden for Sarfat;

6) Bygdeafsnit: fra Kangarsuk langs nuværende Ydergrænse til Ravneøernes Sydspids.

7) Udkystafsnit: fra Ravneøerne Nordspids langs en Række Øer, der strækker sig hen mod Fastlandet i sydøstlig Retning.

Grænsen følger Nordspidsen af disse Øer, der hedder Akilia, Kitorkarak, Kitorkat til den sydøstlige Spids af Kekertarsuakøen og herfra retvisende Sydost til Agpanqut-Pynten.

Færingierne faar derved Adgang til det store Indenskærs-Farvand syd for Godthaab.

8) Bygdeafsnit: fra Agpan-

Her eru rein orð fyrri peningin. Vinnuflokkurin er verjari fyrri tær stóru inntøkurnar.

Hin beinleiðis skattin til loggingið er bert talan um fyrri tæy, ið veruliga hava stórar inntøkur. Sum nú er stalt finnst mong pláss, har ið tær stórstu forrættningarnar ikki bera eitt oyra í hvørki kommunu- ella loggingsskatti.

Hvør maður dugir at skilja, at so sum vinnuflokkurin skeyt til, vildu fiskararnir koma til at rinda meginpartin av teim 50 oyrunum uppá fiskapakkan uttan at tað varð tryggjað teim at fáa hin stórsta fordeilin av hesum »skatti» — vinnufloksmenninir á tingi vildu hava høvuðsnytslurættin til henda pening at falla reiðarunum í lut.

Men tá ið javnaðarflokkurin setti uppskot um at broyta hetta soleiðis, at »hesin» vinnuskattur í fyrstu syftu kom fiskimonnunum til góðar, vildu vinnufloksstingmenninir ikki vera við, og vlfstu teir harvið, at teirra rorandi tala fyrri fiskimonnunum var krokudillugrátur.

Og so var tað punkt

2) »Tað (socialistuppskotið) bar í sær eina dýkan av oljuni, sum beinleiðis rámaði tann fátæka fiskarin.»

Høvuðsstuðulin í socialistuppskottinum viðvíkjandi oljuni var at spara ikki bert tí fátæka fiskimanninum, men ollum vinnulivinum fyrri ovurpris fyrri ein so týðandi og tyngjandi útreiðsluartíkkil í fiskivinnuni sum olju. Hetta skuldi gerast við at seta maksimalprís á oljuna, sum fiskimenn hava fingið í i Onglandi fyrri 7—9 øyr. kg. samstundis sum okkara oljumatadorar taka 16 oyru. Ein maksimalprísur kundi regulera prísinn nokur oyru niður eftir — og tá ið fiskimaðurin og fiskidriftin í síni heild vann nokur oyru, vildi tað kenst sum ein góður lætti, sjálvt um landið til brúk fyrri fiskivinnuna fekk 1 oyra.

Nei, vinnufloks eymheittin fyrri fiskimanninum í oljuavgiftini er heldur ikki annað enn krokudillutár, meðan sannleikin er, at »stemmar ikki» hjá vinnufloksstingmonnunum var eitt slag fyrri oljustrustarnar ímóti fiskimonnunum.